

Společně tvoříme budoucnost: Vystupující závěrečné konference GENDERACTIONplus apelovali na posílení politik v oblasti genderové rovnosti v evropském výzkumném prostoru

24. 2. 2025 | V rámci oslav Mezinárodního dne žen a dívek ve vědě se v Bruselu pod záštitou polského předsednictví Rady EU konala závěrečná konference projektu GENDERACTIONplus, který vede oddělení NKC – gender a věda Sociologického ústavu AV ČR. Na akci se sešli významní státní úředníci a úředníci, odborníci a odbornice na genderovou rovnost, stejně tak výzkumníci a výzkumnice. Událost posloužila jako kritické fórum pro zhodnocení pokroku v oblasti inkluzivní genderové rovnosti v rámci Evropského výzkumného prostoru (European Research Area, ERA). Účastníci a účastnice diskutovali o vývoji politik genderové rovnosti, zkoumali naléhavé výzvy, kterým čelí i ve vztahu k nadcházejícímu 10. rámcovému programu pro výzkum a inovace.

Konference se konala v kritickém okamžiku, a to uprostřed probíhajících politických jednání o dalším rámcovém programu a útoků na téma genderové rovnosti. „Čelíme nyní reálné hrozbě, skutečnému odporu proti politikám prosazujícím genderovou rovnost, který má oslabit závazek k zajištění genderového hlediska a jeho zohlednění ve výzkumu a inovacích; stejně tak má snížit investice do výzkumu spojeného s tématem genderu. To je prostě nepřijatelné, absolutně nepřijatelné,“ prohlásila ve svém úvodním projevu Lina Gálvez, předsedkyně Výboru Evropského parlamentu pro práva žen a genderovou rovnost (FEMM).

V uplynulých čtyřech letech projekt GENDERACTIONplus významně přispěl ke koordinaci politik genderové rovnosti mezi členskými státy EU a mezi národními grantovými agenturami. Zaměřil se na oblasti intersekcionality a inkluzivity, boje proti genderově podmíněnému násilí, začleňování inkluzivní genderové analýzy do výzkumu a inovací a monitorování plánů genderové rovnosti (GEP). Vzhledem k nárůstu anti-genderového hnutí a měnící se politické situaci však zůstává naléhavou prioritou zajištění udržitelnosti a rozšíření těchto opatření v 10. rámcovém programu (FP10).

V návaznosti na [otevřený dopis](#) adresovaný evropské komisařce pro startupy, výzkum a inovace Ekaterině Zaharieva, který podepsalo více než 600 členek a členů výzkumné komunity, účastníci a účastnice konference zdůraznili klíčové priority pro FP 10, mezi něž patří například:

- Posílení plánů genderové rovnosti jako kritéria účasti v FP 10 tím, že doporučené tematické oblasti budou povinně podporovat opatření, která bojují proti genderově podmíněnému násilí, a zajistí začlenění inkluzivní genderové analýzy do výzkumu a inovací,
- podpora osob odpovědných za realizaci plánů genderové rovnosti na výzkumných a vysokoškolských institucích,
- podpora a vedení od Evropské komise při monitoringu plánů genderové rovnosti na národní úrovni,
- zapojení vedení a podpora inkluzivních plánů genderové rovnosti na nejvyšší úrovni.

Kromě toho byly identifikovány další důležitá opatření:

- Zakotvení inkluzivní genderové rovnosti v zákoně o Evropském výzkumném prostoru,

GENDERACTIONplus project is funded by the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No. 101058093.

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

- zajištění silného závazku k inkluzivní genderové rovnosti jako politické priority ze strany Generálního ředitelství pro výzkum a inovace,
- řešení genderových aspektů včetně genderových a jiných forem předsudků v právě připravované zprávě CoARA.

Účastnictvo a řečnictvo se rovněž shodlo na zásadním požadavku ochrany evropských demokratických hodnot a akademické svobody. Akademická svoboda byla zdůrazněna jako zásadní pro zajištění svobody v různých oblastech výzkumu a jako prostředek k zajištění sociálního bezpečí a boje proti genderově podmíněnému násilí.

Mezi klíčové závěry patřilo budování aliancí napříč relevantními skupinami a povinná inkluzivní genderová analýza ve výzkumných projektech stejně.

V průběhu konference účastnictvo opakovaně zdůrazňovalo zcela zásadní potřebu prosazovat inkluzivní politiku genderové rovnosti a zachování požadavku na plány genderové rovnosti v FP10. Vzhledem k současné nejistotě, která ohledně politik genderové rovnosti ve výzkumu a inovacích nyní panuje, účastnictvo zároveň ocenilo význam partnerství a spojenectví, které pomohl projekt GENDERACTIONplus vybudovat. Účastnictvo také vyzvalo k posílení spolupráce s cílem prosazení inkluzivní genderové rovnosti i v budoucnu, po skončení projektu GENDERACTIONplus.

Koordinátorka projektu Marcela Linková v závěrečné řeči zdůraznila, že není čas na to, aby Evropa ustoupila od svých politických priorit. Ustanovení o inkluzivní genderové rovnosti musí být podle ní v FP10 posílena. Při výhledu na nadcházející období plné náročných vyjednávání zdůraznila, že se strany zabývající se genderovou rovností budou muset připravit na vyjednávací maraton a zároveň být organizované a připravené rychle se mobilizovat v kritických okamžicích, které je na cestě čekají.

[GENDERACTIONplus](#) je projekt programu Horizont Evropa, který podporuje koordinaci politik v oblasti genderové rovnosti a inkluzivity v Evropském výzkumném prostoru. Projekt sdružuje orgány státní správy a národní poskytovatele z 22 členských států EU a tří přidružených zemí. Vytváří strategická doporučení pro tvorbu veřejných politik, spolupracuje s klíčovými stakeholdery a posiluje kapacity pro zohledňování genderové rovnosti ve výzkumu a inovacích. Mezi klíčové tematické oblasti projektu patří intersekcionalita, genderově podmíněné násilí, genderový rozměr ve výzkumu a inovacích, monitorování opatření v oblasti genderové rovnosti a institucionální změny prostřednictvím plánů genderové rovnosti.

Záznam z konference najdete na našem [YouTube kanálu](#).

Kontakt

Bc. Barbora Schneiderová, DiS., manažerka komunikace NKC – gender a věda,

tel.: 602 340 883, email: barbora.schneiderova@soc.cas.cz

GENDERACTIONplus project is funded by the European Union's Horizon Europe research and innovation programme under grant agreement No. 101058093.

Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.